

L'auge del col·loquial

Anna M. Torrent

Des de fa uns quants anys, el col·loquial no tan sols és present en el llenguatge de molts espais dels mitjans de comunicació catalans, sinó que va guanyant terreny en altres que abans li eren vetats. Sens dubte, hem de vincular l'auge d'aquest registre —que és un artifici del col·loquial real— als gustos del nou públic consumidor, de tarannà més lliure i desinhibit, que no vol un periodisme distant sinó pròxim, tant pel tractament dels temes, inclosos aquells que temps enrere es consideraven tabú, com per l'estil expressiu dels professionals.

Tot va començar en els mitjans àudio. A mesura que la normalització lingüística es veia apuntalada per l'acció de l'escola, deixava de ser la raó prioritària en la selecció d'un llenguatge radiofònic i televisiu molt pendent de la correcció, i s'optava per un llenguatge potser menys acurat, però més emotiu, empàtic i versemblant, sobretot en concursos, xous humorístics, magazins o sèries. Els "laboratoris" dels centres emissors han anat afinant el producte i ara escoltem unes intervencions, en forma de monòleg o de diàleg, que ens fan sentir com a casa.

En aquest camí, però, els diaris han quedat enrere, com és natural. La lletra escrita fa més respecte, i és difícil —i probablement inoportú— d'allunyar-la de l'estàndard formal. Ara bé, el col·loquial està en ratxa i vol obrir algun forat també en aquest àmbit. I llegint notícies, reportatges o cròniques, et trobes de tant en tant formes molt casolanes, que s'haurien evitat fa uns anys. "El Madrid se la fot", deia un titular esportiu del gener. I, dissabte 1 de març, apareixien en una crònica televisiva d'*el Periódico* les formes argòtiques *tapar*, en el sentit de 'no emetre' ("La 2 estrena un cicle de Javier Bardem que 'tapa' a Catalunya") i *menjar-se*, en el sentit de 'no fer la desconnexió' ("es dona la circumstància que dijous passat Sant Cugat *es va menjar* la seva desconnexió en català per oferir en directe un partit del Reial Madrid de bàsquet"). Aquestes dues formes contrastaven amb el registre de la crònica, que era estàndard. Com van fer ràdio i televisió, el lèxic és el primer pas per aconseguir l'aspecte de col·loquialitat. Vindrà res més després? S'haurà d'anar seguint.